ІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ПСИХОКОРЕКЦІЇ ОСОБИСТОСТІ

26 жовтня 2023
УМАНЬ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ПСИХОКОРЕКЦІЇ ОСОБИСТОСТІ

Електронний збірник матеріалів

III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції

(м. Умань, 26 жовтня 2023 р.)

УМАНЬ
2023

УДК 159.98:159.9.07(06)
Т33

Головний редактор:

Сафін О. Д., доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології факультету соціальної та психологічної освіти Інституту соціальної та економічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Редакційна колегія:

Дудник О. А., кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології факультету соціальної та психологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Вахоцька І. О., кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології факультету соціальної та психологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Якимчук І. П., кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології факультету соціальної та психологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Відповідальний за випуск – Дудник О.А.

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради
факультету соціальної та психологічної освіти
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
(протокол № 5 від 08 листопада 2023 року)

Т33 Теорія та практика психокорекції особистості [Електронний ресурс] : електрон. зб. матер. ІІІ Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Умань, 26 жовт. 2023 р.) / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, Каф. психології ; [голов. ред.: Сафін О. Д. ; редкол: Дудник О. А., Вахоцька І. О., Якимчук І. П.]. – Умань, 2023. 213с. – Режим доступу: https://fspo.udpu.edu.ua/kafedra-psykholohii/. – Назва з екрану.

До збірника увійшли матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Теорія та практика психокорекції особистості», що відбулася на базі кафедри психології та науково-дослідної лабораторії «Вдосконалення майстерності практичного психолога» Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини 27 жовтня 2022р.

Матеріали подані в авторській редакції. Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, достовірність фактів і посилань несуть автори публікацій.

Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

УДК 159.98:159.9.07(06)

©Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, 2022

ЗМІСТ

Байда Світлана Петрівна
Гриценко Олена Олександрівна
ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ПСИХОЛОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
ДЛЯ ЗМІНИ САМООЦІНКИ СУЧАСНОЇ ЖІНКИ……..……..…… 10

Белінська Наталія Олексіївна
ВПЛИВ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО СУПРОВОДУ НА ПРОЦЕС
РЕІНТЕГРАЦІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ТА ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ…….…… 12

Бігачова Наталія Олександрівна
СУБ'ЄКТИВНЕ УЯВЛЕННЯ ПРИЧИН САМОТНОСТІ ЖІНКАМИ
З РІЗНИХ СОЦІАЛЬНИХ ГРУП……..……..…….. 16

Білик Олег Ігорович
ТЕХНОЛОГІЇ ВПРОВАДЖЕННЯ ПСИХОКОРЕКЦІЙНОЇ РОБОТИ ……..….. 17

Вахоцька Ірина Олександрівна
НАДАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ ЛЮДЯМ, ЯКІ ПОТРАПИЛИ У
НАДЗВИЧАЙНІ СИТУАЦІЇ ……..……..…….…… 20

Вербицька Марія Володимирівна
ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ СФЕРИ ОСОБИСТОСТІ: ТЕОРІЇ
ІНТЕЛЕКТУ……...…… 24

Вергуляцька Анна Євгеніївна
ПРОФІЛАКТИКА ПРОФЕСІЙНОГО СТРЕСУ І ВИГОРАННЯ ……..… 27

Гейко Олександр Ігорович
КРИТЕРІЇ РОЗВИТКУ ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ
СТАРШОКЛАСНИКІВ ……..….. 31

Годик Софія Василівна
ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЕМОЦІЙНИХ СТАНІВ
ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ СЕПАРАЦІЇ ТА ЇХ РЕГУЛЯЦІЯ …...…….……..32

Гошовська Дарія Тарасівна
Гошовський Ярослав Олександрович
РЕВІТАЛІЗАЦІЙНА ПАРАИГМА У СУЧАСНІЙ ВІТЧИЗНЯНІЙ ПСИХОЛОГІЇ ….. 36

Гриньова Наталія В'ячеславівна
ОСНОВНІ НАПРЯМИ ТА ПРИНЦИПИ КОРЕКЦІЙНОЇ РОБОТИ
З ДІТЬМИ З РАС ……..….. 40

Гуртовенко Наталія Вікторівна
Жук Наталія Миколаївна
ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ ТРИВОЖНОСТІ В МОЛОДШОМУ
ШКІЛЬНОМУ ВІЦІ ……..……. 43

Гуртовенко Роман Юрійович
ПСИХОЛОГІЧНА ПІДТРИМКА ПРИ ВИНИКНЕННІ НАДЗВИЧАЙНИХ
СИТУАЦІЙ ……..... 44

Гуцал Лариса Олександрівна
ПОЧУТТЯ ВЛАСНОЇ ГІДНОСТІ СТУДЕНТІВ-ПСИХОЛОГІВ У ПЕРІОД ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ …… 46

Данилевич Лариса Арсентіївна
Дяченко Юлія Ігорівна
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОДРУЖНІХ ДИСГАРМОНІЙ У МОЛОДІЙ СІМ'Ї ……48

Данчик Анна Петрівна
ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНІК ГЕШТАЛЬТ-ТЕРАПІЇ ……..50

Діхтяренко Світлана Юріївна
Березюк Марія Олегівна
ІНФОРМАЦІЙНІ МОЖЛИВОСТІ ПОДОЛАННЯ СТРЕСУ …… 52

Дмитрашко Тетяна Олегівна
ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФЕНОМЕН ……..….. 55

Дудник Оксана Андріївна
ПРОФІЛАКТИКА ПСИХОЕМОЦІЙНОГО НАПРУЖЕННЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ: ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ ……..…… 60

Жерелюк Наталія Петрівна
РОЛЬОВА ПОВЕДІНКА ОСОБИСТОСТІ ..……. 64

Згуровська Ганна Олександрівна
РОЛЬ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ У РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА ……..……..…….. 66

Зелінський Олександр Олександрович
ВІКОВІ ОСОБЛИВОСТІ СУЇЦИДАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ ……..… 69

Зінченко Максим Анатолійович
ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ СКЛАДНОЇ ЖИТТЄВОЇ СИТУАЦІЇ ТА ЇЇ ОСОБЛИВОСТІ ……. 72

Іванашко Оксана Євгенівна
ПСИХОЛОГІЧНИЙ ТЬЮТОРИНГ ТА КОРЕКЦІЙНИЙ СУПРОВІД МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ООП В НУШ ……..…..74

Іванчина Наталія Володимирівна
КОМПОНЕНТИ ЗРІЛОСТІ ВНУТРІШНЬОЇ СИСТЕМИ ОЦІНКИ ОСОБИСТОСТІ …… 79

Ісаєнко Віталій Вікторович
ВПЛИВ КОМУНІКАТИВНИХ ЗДІБНОСТЕЙ НА ЯКІСТЬ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ……...81

Каленик Ізабела Олексіївна
ПРОФЕСІЙНЕ САМОВДОСКОНАЛЕННЯ ПСИХОЛОГА ……..... 83

Каревич Інна Іванівна
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ПРОФЕСІЙНОЇ КРИЗИ ……..86

Карлик Наталія Олексіївна
СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ ЯК ПРОБЛЕМА ПСИХОЛОГІЧНОЇ НАУКИ ……. 89

Команчук Володимир Романович
СУТНІСТЬ КОПІНГ-СТРАТЕГІЙ ТА ЇХ РОЛЬ В ЖИТТІ ОСОБИСТОСТІ ……93

Конякіна Юлія Михайлівна
ФОРМИ ВИЯВЛЕННЯ ГУМОРУ ЯК РЕСУРСУ ПСИХОЛОГІЧНОГО ПОДОЛАННЯ ……..…… 95

Король Світлана Василівна
СКЛАДНІСТЬ ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПСИХОКОРЕКЦІЇ ……..….. 97

Крикун Юлія Сергіївна
ВНУТРІШНЬООСОБИСНІСТНІ КОНФЛІКТИ СТУДЕНТІВ У ПЕРІОД СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ ДО УМОВ ЗВО ……..……. 99

Кузнецова Ірина Юріївна
ПСИХОЛОГІЧНІ ЗМІНИ ПІД ЧАС ПЕРЕХОДУ ВІД ДОШКІЛЬНОГО ДО МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ ……...…… 103

Куца Ольга Олегівна
ПРОФЕСІЙНЕ САМОВИЗНАЧЕННЯ МОЛОДІ З ООП ……..….... 105

Кучай Олександра Олександрівна
ПСИХОЛОГІЧНІ УМОВИ ПОДОЛАННЯ НЕГАТИВНОЇ САМООЦІНКИ В ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ …… 108

Кушнерик Максим Олександрович
ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ-ПСИХОЛОГІВ ДО НАДАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ ЛЮДЯМ, ЯКІ ПЕРЕЖИВАЮТЬ ПОДІЇ ВІЙНИ …….. 110

Литвин Вікторія Вікторівна
СИНДРОМ «ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ» ЯК ПЕРЕДУМОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ДЕФОРМАЦІЇ …….…….. 112

Лісніченко Тетяна Володимирівна
ПРОБЛЕМИ ЕФЕКТИВНОСТІ НАДАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ТА ГРУПОВОЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ ……..…….…. 114

Лут Анжела Олегівна
ВПЛИВ БАТЬКІВСЬКОГО ВИХОВАННЯ НА ОСОБИСТІСТЬ ПІДЛІТКА ……... 116

Матейчук Оксана Василівна
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСНОВИ САМОВИЗНАЧЕННЯ ОСОБИСТОСТІ СТАРШОКЛАСНИКА ……..…….. 115

Микитюк Жанна Миколаївна
Лівандовська Інна Антонівна
ОРГАНІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ ОСОБИСТІНОЇ ПІДТРИМКИ ДІТЕЙ-СИРІТ ТА ДІТЕЙ ВПО ПІД ЧАС ЇХ ПЕРЕБУВАННЯ У ХУТСЬКІЙ СПЕЦІАЛЬНІЙ ШКОЛІ І-ІІІ СТУПЕНІВ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ ……...…… 121

Мікаелян Офеля Льоваївна
ДІАГНОСТИКА РІВНЯ КОМУНІКАТИВНИХ ЗДІБНОСТЕЙ ЯК ФАКТОР ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ ……..……. 123

Мудрак Вероніка Юріївна
ПРОБЛЕМА СОРОМ'ЯЗЛИВОСТІ У СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ….……..…. 125

Обиюх Олена Сергіївна
ПСИХОЛОГІЧНИЙ ВИМІР ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ ДІЛОВОГО СПІЛКУВАННЯ ТА ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ У ПЕДАГОГІЧНОМУ КОЛЕКТИВІ …. 128

Ольховецький Сергій Миколайович
Трембовецька Тетяна Олександрівна
ЗНАЧЕННЯ КОМУНІКАТИВНИХ БАР'ЄРІВ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ …… 132

Орган Юлія Олександрівна
ОСОБЛИВОСТІ АУТОАГРЕСИВНОЇ ПОВЕДІНКИ В ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ ……..135

Оржешко Дмитро Валерійович
ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА КУРСАНТАМ В ОПТИМІЗАЦІЇ ЇХНЬОГО МІЛАТАРНОГО САМОПРИЙНЯТТЯ ……..…….. 138

Осніговська Олександра Валеріївна
АРТ-ТЕХНОЛОГІЯ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ……..…….. 141

Павлюк Юлія Юріївна
ОСОБЛИВОСТІ ВИЯВЛЕННЯ НЕГАТИВНИХ ПЕРЕЖИВАНЬ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ……..…….…… 143

Паламарчук Ірина Миколаївна
ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА КРИЗОВИМ СІМ'ЯМ ЗАСОБАМИ АРТ-ТЕРАПІЇ ……145

Перепелюк Тетяна Дмитрівна
Патик Інна Сергіївна
ПРИЧИНИ ПОЯВИ ДЕПРЕСИВНИХ СТАНІВ У ПРАЦІВНИКІВ ОСВІТНЬОЇ СФЕРИ ……..…..…….…… 149

Поліщук Олена Романівна
Коваленко Віта Василівна
САМОПІЗНАННЯ ЯК БАЗОВИЙ КОНСТРУКТ ФОРМУВАННЯ МАЙБУТНЬОГО ПРОФЕСІЙНОГО ВИБОРУ ……. 151

Поляруш Олександра Григорівна
ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ САМОРЕГУЛЯЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ІЗ ЗАТРИМКОЮ ПСИХОМОВЛЕННЄВОГО РОЗВИТКУГА ……..…….. 152

Розумець Павлина Віталіївна
ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД СІМЕЙ, ЩО ВИХОВУЮТЬ ДІТЕЙ З ООП В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ……..……155

Рудницький Олександр Віталійович
ОСОБЛИВОСТІ РЕВІТАЛІЗАЦІЙНОГО ТРЕНІНГОВОГО ПІДХОДУ В РОБОТІ З ДЕПРИВОВАНИМИ ЕМОЦІЙНО ВИГОРІЛИМИ ЛЮДЬМИ ……..…157

Сербова Ольга Вікторівна
ЕМОЦІЙНЕ ВІДРЕАГУВАННЯ ЯК ЗАПОРУКА ЗБЕРЕЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ ……..…… 160

Сингаївська Ірина Валентинівна
ПСИХОЛОГІЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З САМОДОПОМОГИ ВИМУШЕНИМ ПЕРЕСЕЛЕНЦЯМ ……...…….…… 163

Слободенюк Алла Миколаївна
ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК УМОВА УСПІШНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ……...…… 166

Станішевська Вікторія Іванівна
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВИКОРИСТАННЯ ГЕШТАЛЬТ-ПІДХОДУ В ПСИХОКОРЕКЦІЙНІЙ ПРАКТИЦІ ……..…… 168

Стеценко Лариса Василівна
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СПРЯМОВАНОСТІ ОСОБИСТОСТІ УЧНІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ……...…. 171

Сухецька Аліна Олексіївна
ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ СВІТОГЛЯДУ В РАННІЙ ЮНОСТІ …….. 174

Тацієнко Наталія Станіславівна
ДЕПРЕСИВНІ СТАНИ ПІДЛІТКА ТА ЇХ ПРИЧИНИ ……..…… 176

Терновська Анна Миколаївна
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ СІМЕЙ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ……. 178

Федун Марина Андріївна
ПРОБЛЕМА НАДАННЯ ПСИХОСОЦІАЛЬНОЇ ДОПОМОГИ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИМ ОСОБАМ …… 180

Чуйко Аліна Сергіївна
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОСОБИСТІСНОГО САМОРОЗВИТКУ СТУДЕНТІВ-ПСИХОЛОГІВ ……. 184

Швець Владисава Володимирівна
ВІД ХІБУКІ-ТЕРАПІЇ ДО КАНІСТЕРАПІЇ: ТРАНСФОРМАЦІЯ ПРИНЦИПІВ ВІДНОВЛЕННЯ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО СТАНУ МОЛОДІ …….. 186

Шмегановська Алла Олександрівна
ОСОБЛИВОСТІ ВИНИКНЕННЯ ТА ПОДОЛАННЯ ХРОНІЧНОГО СТРЕСУ У ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ ……..……... 190

Шулдик Анатолій Володимирович
Вакаренко Марина Сергіївна
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОДОЛАННЯ СОРОМ'ЯЗЛИВОСТІ У МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ ……..…… 193

Шулдик Галина Олексіївна
Власенко Катерина Георгіївна
ПСИХОКОРЕКЦІЙНА РОБОТА КЕРІВНИКА ПСИХОДРАМИ ЯК АНАЛІТИКА ……..195

Шуляк Богдан Олегович
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ГЕНДЕРНОЇ ТОЛЕРАНТНОСТІ У ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ ……..…… 198

Юдін Ілля Антонович
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ ПЕДАГОГА З «ВАЖКИМИ» ПІДЛІТКАМИ ……...… 199

Юрик Тетяна Василівна
ПСИХОЛОГІЧНІ ПРИЧИНИ АГРЕСИВНОЇ ПОВЕДІНКИ У ПІДЛІТКІВ ……..201

Якимчук Борис Андрійович
СМИСЛОЖИТТЄВІ ОРІЄНТИРИ МОЛОДІ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ …… 203

Якимчук Ірина Павлівна
ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА ЯК СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФЕНОМЕН ……. 205

Андрусик Олена Олександрівна
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ МАЙБУТНІМ ВЧИТЕЛЯМ З РОЗВИТКУ ЇХНЬОЇ ЕМОЦІЙНОЇ СТІЙКОСТІ ……... 207

7. Шмарова Н. (2022). Ревіталізація психогенези економічно депривованих людей з міграційними намірами : досвід апробації тренінгової програми. *Психогенеза особистості: норма і девіація : збірник наукових статей і тез.* Луцьк : ФОП Манжула Ю.М. 136 – 143.

8. Oros V. (2014). Psychological features of development jf accentuative teenagers in the conditions of deprivation. *Scientific issue of knowledge, education, law and managementю*. Lodz: Wydawca: Fundacja «Oswiata i Nauka Bez Granic PRO FUTURO», № 2 (6), 234-242.

Гриньова Наталія В'ячеславівна,
кандидатка психологічних наук, доцентка кафедри психології Уманського державного педагогічного університет імені Павла Тичини,
м. Умань

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ТА ПРИНЦИПИ КОРЕКЦІЙНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ З РАС

Дослідження таких вчених, як Л. Виготського, А. Граборова, Г. Дульнєвої, Д. Шульженко, D. Olmsted та існуючий світовий досвід показують, що в основу корекційної роботи повинні бути покладені принципи:

- принцип прийняття дитини: повага до дитини, нарівні із розумною вимогливістю, віра в можливості її розвитку та прагнення найбільшою мірою розвинути її потенційні можливості – основні умови створення більш сприятливої атмосфери для дитини;
- принцип допомоги: цей принцип повинен застосовуватися до виховання кожної дитини, однак при роботі з дітьми з обмеженими можливостями він має особливе значення, так як така дитина без спеціально організованої допомоги не зможе досягнути оптимального для неї рівня психічного і фізичного розвитку;
- принцип індивідуального підходу: дитина має право розвиватися у відповідності зі своїми психофізичними особливостями.
- принцип єдності медичних та психолого-педагогічних впливів: медичні заходи створюють сприятливі умови для психолого-педагогічного впливу і тільки у сполученні з ними можливе забезпечення ефективності корекційно-виховної роботи з кожною дитиною;

- принцип співпраці із сім'єю: створення комфортної атмосфери в сім'ї, наявність правильного відношення до дитини, єдність вимог, що висуваються, сприятимуть більш успішному її фізичному і психічному розвитку.
- Таким чином, можна виділити два напрямки корекційної роботи:
- лікувальна допомога: фармакотерапія, спрямована на копіювання психопатологічних проявів хвороби, вегетативно-судинної та вегетативно-вісцеральної дистонії, на активізацію дитини, на ослаблення її психічного напруження;
- корекційна робота повинна здійснюватися поетапно, виходячи із ступеня вираженості аутистичного дизонтогенезу дитини із РАС.

Система реабілітаційних заходів повинна мати комплексний підхід і полягати в синхронній корекції порушень аутистичного спектру та формуванні особистісних, когнітивних, мовленнєвих якостей, які полегшують можливу інтеграцію дитини до суспільства. Реабілітаційна робота, яка проводиться групою спеціалістів різного профілю, включаючи дитячих психіатрів, невропатологів, логопедів, психологів, педагогів, музичних керівників, повинна забезпечувати комплекс реабілітаційних послуг.

В установах соціальної реабілітації дітей-інвалідів можуть здійснюватися різні форми роботи з дітьми з аутизмом та батьками, а саме:

- послуги із соціальної, психологічної, логопедичної, педагогічної реабілітації;
- заняття в гуртках та творчих майстернях;
- відвідування дітьми культурно-масових заходів;
- виставки творчих робіт дітей;
- лікувально-оздоровчі заняття;
- психолого-педагогічне консультування батьків;
- консультування батьків з юридичних та правових питань;
- соціально-психологічні тренінги для батьків;
- бібліотечне обслуговування батьків;
- групи психологічної підтримки батьків;
- клуби спілкування та клуби за інтересами;
- оздоровчі літні табори тощо.

Кожна установа визначає необхідні види соціальних послуг та форми роботи, виходячи з аналізу психолого-педагогічних особливостей дітей, які в ньому перебувають.

Індивідуальний план реабілітації кожної дитини складається на основі глибокого та комплексного обстеження дитини командою спеціалістів та

повинен враховувати результати вивчення таких особливостей розвитку дитини:

- характер та ступінь порушення взаємодії з оточуючим;
- особливості порушення моторики;
- особливості і можливості інтелектуального потенціалу та здібність до навчання;
- визначення особливостей ігрової діяльності;
- особливості сенсорної сфери;
- особливості емоційно-вольової сфери;
- особливості формування первинних потреб та самообслуговування;
- особливості мовлення (відповідність віковим нормам);
- особливості комунікації та соціальної сфери;
- соціальна складова сім'ї.
- Вказаний план може передбачати наступні напрямки роботи:
- формування первинних потреб, навичок самообслуговування;
- нормалізація рухової чутливості та тонічної регуляції;
- сенсорний розвиток;
- розвиток моторики, координації та просторових уявлень;
- розвиток артикуляційного апарату;
- розвиток уваги;
- формування та розвиток послідовних дій;
- формування мовленнєвих та комунікативних навичок;
- розвиток пізнавальних навичок;
- формування ігрової діяльності;
- соціальний розвиток особистості.

Список використаних джерел

1. Шульженко Д.І. Основи психологічної корекції аутистичних порушень у дітей К., 2009.

2. Olmsted D. The Age of Autism: Quite the coincidence. *United Press International.* URL: http://www.autism.ru/read.asp?id=107&vol=0 .